



# **Verksamhetsberättelse**

för

# **Tärna folkhögskola**

# **2021**

## Innehåll

|                                                                            |    |
|----------------------------------------------------------------------------|----|
| Inledning.....                                                             | 4  |
| Resultat enligt Region Västmanlands styrkorts rubriker .....               | 5  |
| Invånare/Kund .....                                                        | 5  |
| Verksamhet/Process.....                                                    | 5  |
| Medarbetare/Arbetsmiljöavvikelser .....                                    | 5  |
| Ekonomi .....                                                              | 6  |
| Verksamheten .....                                                         | 7  |
| Allmän kurs, 1-3 år.....                                                   | 7  |
| Hälsovägledarutbildning, 1 år.....                                         | 7  |
| IT-pedagogutbildning på distans, 1 år .....                                | 8  |
| Filmarbetarutbildning, 1 år.....                                           | 8  |
| Skådespeleri mot film och radio 1 år .....                                 | 8  |
| Filmutbildning, grundkurs 1 år .....                                       | 9  |
| Allmän kurs-Akutsjukvård, 2 år.....                                        | 9  |
| Korta kurser (1-14 dagar).....                                             | 10 |
| Uppdragsutbildningar .....                                                 | 10 |
| Konferensverksamhet.....                                                   | 10 |
| Internat .....                                                             | 10 |
| Läroplattform.....                                                         | 11 |
| Redovisning per termin, enligt sammanställning av Folkbildningsrådet ..... | 11 |
| Skolgemensamma aktiviteter under 2021 .....                                | 11 |
| Utvecklingsplan ”Framtidens folkhögskola - Tärna folkhögskola 2030” .....  | 11 |
| Kompetensutveckling hos personalen .....                                   | 12 |
| Statsbidrag med riktat behov och deltagarstöd.....                         | 12 |
| Systematiskt kvalitetsarbete .....                                         | 13 |
| Risk och väsentlighetsanalys .....                                         | 15 |
| Organisation .....                                                         | 16 |
| Jämställdhetsarbete och jämställdhetsintegrering .....                     | 16 |
| Region Västmanlands hållbarhetsstrategi.....                               | 16 |
| Skolan.....                                                                | 17 |

|                                                                                 |    |
|---------------------------------------------------------------------------------|----|
| Lärartjänster och övriga tjänster kopplade till långa kurser .....              | 17 |
| Kultur- och folkbildningsnämnden .....                                          | 17 |
| Deltagarfrågor .....                                                            | 18 |
| Sammanfattning.....                                                             | 18 |
| Bilagor                                                                         |    |
| Bilaga 1 - Redovisning per termin, enligt sammanställning av Folkbildningsrådet |    |
| Bilaga 2 – Region Västmanlands Jämställdhetspolicy                              |    |
| Bilaga 3 – Region Västmanlands Hållbarhetsstrategi                              |    |

## Inledning

Tärna folkhögskola har Region Västmanland som huvudman. Skolan ligger organisatoriskt under Regional utvecklingsförvaltning, RUF, där även enheterna Hållbarhet, Näringsliv och kompetensförsörjning, Ledningsstab, Samhällsplanering, Kultur och ideell sektor samt Velfärd och folkhälsa ingår. Skolan har som uppdrag från regionen att bedriva allmänna och särskilda kurser, korta kurser, uppdragsutbildningar samt konferensverksamhet. Tärna följer Region Västmanlands rapporteringsstruktur och redovisar verksamhetsresultat vid varje delårs- och årsbokslut. Tärna styrs sedan november 2018 av en politisk nämnd, Kultur- och folkbildningsnämnden, som har ansvar för verksamheten och fungerar som skolstyrelse. Skolan har en utvecklingsplan med indikatorer som redovisas för nämnden utifrån en årsplan. Den politiska nämnden har möte sex gånger per år. Skolan har 5000 deltagarveckor att förvalta.

2021 har precis som 2020 präglas av Coronapandemin. Verksamheten har varit tvungen att anpassa sig löpande. Skolledningen är dock mycket nöjd med hur verksamheten har kunnat ställa om snabbt och smidigt när behovet har uppstått. All personal har gjort sitt yttersta för att skolans deltagare skulle uppnå sina mål med sina studier. Det ständigt förändrade läget utifrån pandemin krävde snabba beslut och flexibilitet under året. För mer detaljerad information om hur verksamheten genomförde sin planerade verksamhet finns i årsredovisningen.

Skolledningen, rektor, biträdande rektor och servicechef, känner sig, i det stora hela, nöjda med verksamhetsåret 2021. Ett orosmoment har varit att skolan inte har fått någon ekonomisk uppräknings av Region Västmanland på drygt 10 år och det börjar märkas nu när verksamheten även ska spara cirka 600 tkr under en treårsperiod, 2020-2022. Ett politiskt beslut om sparbeting som gäller samtliga verksamheter inom Region Västmanland. Ett glädjande besked är dock att huvudmannen har beslutat om att en uppräknings kommer att ske inför 2022.

Skolan har energisk och duktig personal som jobbar lösningsinriktat och är innovativa och kommer med förslag på förbättringar i verksamheten. Det sker ett löpande arbete med förslag och förbättringar gällande våra långa kurser. Under hösten 2020 startade skolan en ny utbildning inom vård- och omsorg med inriktning mot vårdbiträde och undersköterska. Denna utbildning har fortsatt under 2021. I slutet av året ansökte skolan om medlemskap i Vård- och omsorgscollege. I dagsläget pågår denna process.

På grund av pandemin så har verksamheten endast erbjudit korta kurser på kvällstid. Skolan ställde in korta kurser på helger men genomförde sommarkursveckorna v 26 och v 32. Det gjordes i begränsad form. Skolan ställde också helt in konferensverksamheten och uppdragsutbildningar under 2021.

I början av året ansökte skolan om 40 platser till Studiemotiverande folkhögskolekurs (SMF). Enligt Arbetsförmedlingen så har det under året inte funnits medborgare inom Etableringsuppdraget så det behovet har inte funnits. Skolan har haft totalt 66 deltagare på SMF-kursen under året.

Skolan mäter antal deltagarveckor (dv) noggrant och följer upp det löpande. Planen är att använda ca 85% av dv på långa kurser och ca 15% på korta kurser. Därför regleras verksamheten löpande, exempelvis kan verksamheten arrangera flera kortkurser om man ser att skolan har färre deltagare på långa kurser och vice versa. 2021 har majoriteten av deltagarveckorna använts på långa kurser på grund av att man anade att majoriteten av antal korta kurser inte skulle bli av med anledning av Coronapandemin.

## Resultat enligt Region Västmanlands styrkorts rubriker

### Invånare/Kund

Enligt verksamhetsplan. Inga avvikelser.

### Verksamhet/Process

- Mål: Verksamheten ska bedrivas med god kvalitet.  
Verksamheten ska bedrivas med god hushållning av resurserna.
- Indikator: Löpande verksamhet har god miljömedvetenhet.  
Effektiv verksamhet med god kostnadskontroll.

Kommentar till resultatet:

Arbetet pågår löpande enligt verksamhetsplan. Verksamheten utvärderas löpande och lämpliga åtgärder tas vid behov.

### Medarbetare/Arbetsmiljöavvikelser

#### Sjukfrånvaro/Rehabilitering

Sjukfrånvaron ligger totalt sett på lägre nivå än motsvarande period förra året.  
Korttidsfrånvaron befinner sig på lägre nivå än motsvarande tid förra året medan långtidsfrånvaron har ökat. Långtidsfrånvaron är ej arbetsrelaterat.

|                                        | Föregående År | Innevarande År |
|----------------------------------------|---------------|----------------|
| Total sjukfrånvaro                     | 5,7           | 4,6            |
| - varav korttidsjukfrånvaro, dag 1-14  | 3,7           | 3,0            |
| - andel långtidsfrånvaro över 60 dagar | 14,7          | 16,7           |
| Män                                    | 2,2           | 1,9            |
| Kvinnor                                | 7,5           | 6,0            |
| Anställda -29 år                       | 2,6           | 0,0            |
| Anställda 30-49 år                     | 8,0           | 5,9            |
| Anställda 50 år-                       | 4,6           | 3,7            |

## Arbetsmiljöavvikelser

Verksamheten har inte haft några arbetsmiljöavvikelser under detta år.

## Ekonomi

Utfallet för januari till december för Tärna folkhögskola landar på ett positivt resultat om +667 tkr.

| Intäkts-/Kostnadsslag                             | Tkr | Utfall-<br>202101-<br>202112 | Budget<br>202101-<br>202112 | Diff mot<br>budget | Bokslut<br>2020 | Budget<br>2021 | Gällande<br>helårs<br>prognos |
|---------------------------------------------------|-----|------------------------------|-----------------------------|--------------------|-----------------|----------------|-------------------------------|
| Försäljning av utbildning                         |     | 1 439                        | 872                         | 567                | 1 147           | 872            | 976                           |
| Hyresintäkter samt övr fastighetsintäkter         |     | 617                          | 1 050                       | -433               | 778             | 1 050          | 1 008                         |
| Försäljning av material och varor                 |     | 1 380                        | 1 770                       | -390               | 1 265           | 1 770          | 1 620                         |
| Regionersättning                                  |     | 10 112                       | 10 062                      | 50                 | 10 172          | 10 062         | 10 104                        |
| Special destinerat statsbidrag                    |     | 10 427                       | 10 541                      | -114               | 9 829           | 10 541         | 10 602                        |
| Övriga intäkter                                   |     | 1 803                        | 1 090                       | 713                | 1 389           | 1 090          | 1 570                         |
| <b>Intäkter</b>                                   |     | <b>25 778</b>                | <b>25 385</b>               | <b>393</b>         | <b>24 581</b>   | <b>25 385</b>  | <b>25 880</b>                 |
| Löner                                             |     | -9 809                       | -9 835                      | 25                 | -9 265          | -9 835         | -10 135                       |
| Sociala avgifter                                  |     | -4 384                       | -4 539                      | 154                | -4 293          | -4 539         | -4 677                        |
| Övriga arbetskraftskostnader                      |     | -239                         | -195                        | -44                | -329            | -195           | -155                          |
| <b>Personalkostnader</b>                          |     | <b>-14 432</b>               | <b>-14 568</b>              | <b>136</b>         | <b>-13 886</b>  | <b>-14 568</b> | <b>-14 968</b>                |
| Utbildning, kultur mm                             |     | -2 107                       | -2 230                      | 123                | -2 224          | -2 230         | -2 230                        |
| Lämnade bidrag                                    |     | 0                            | 0                           | 0                  | -54             | 0              | 0                             |
| Övriga kostnader i kkl 5                          |     | -1 268                       | -1 200                      | -68                | -1 117          | -1 200         | -1 293                        |
| <b>Kostnader för material, varor och tjänster</b> |     | <b>-3 375</b>                | <b>-3 430</b>               | <b>55</b>          | <b>-3 395</b>   | <b>-3 430</b>  | <b>-3 523</b>                 |
| Lokal kostnader                                   |     | -5 275                       | -5 362                      | 87                 | -5 299          | -5 362         | -5 362                        |
| Annonser, information och Reklam                  |     | -369                         | -300                        | -69                | -261            | -300           | -400                          |
| Telekommunikation                                 |     | -60                          | -55                         | -5                 | -56             | -55            | -55                           |
| Datorutrustning                                   |     | -194                         | -199                        | 5                  | -232            | -199           | -199                          |
| IT-konsulttjänster                                |     | -387                         | -384                        | -3                 | -366            | -384           | -384                          |
| Serviceavtal/Datakommunikation                    |     | -56                          | -80                         | 24                 | -67             | -80            | -80                           |
| Övriga tjänster                                   |     | -175                         | -132                        | -43                | -121            | -132           | -132                          |
| Övriga kostnader i kkl 6+7                        |     | -605                         | -581                        | -24                | -632            | -581           | -545                          |
| Avskrivningar                                     |     | -167                         | -272                        | 105                | -162            | -272           | -210                          |
| <b>Övriga verksamhetskostnader</b>                |     | <b>-7 289</b>                | <b>-7 365</b>               | <b>76</b>          | <b>-7 197</b>   | <b>-7 365</b>  | <b>-7 367</b>                 |
| Finansiella kostnader                             |     | -14                          | -22                         | 8                  | -18             | -22            | -22                           |
| <b>Finansiella intäkter och kostnader</b>         |     | <b>-14</b>                   | <b>-22</b>                  | <b>8</b>           | <b>-18</b>      | <b>-22</b>     | <b>-22</b>                    |
| <b>Summa Kostnader</b>                            |     | <b>-25 111</b>               | <b>-25 385</b>              | <b>275</b>         | <b>-24 497</b>  | <b>-25 385</b> | <b>-25 880</b>                |
| <b>RESULTAT</b>                                   |     | <b>667</b>                   | <b>-0</b>                   | <b>668</b>         | <b>84</b>       | <b>0</b>       | <b>0</b>                      |

### Avvikelser mot budget Tärna:

- Högre intäkter för försäljning av utbildning vilket främst beror på högre intäkter för mobilitetsersättning från andra folkhögskolor, +567 tkr
- Lägre hyresintäkter än budgeterat vilket beror på inställda kortkurser samt inga konferenser, -433 tkr
- Lägre intäkter för färdiglagad mat, -390 tkr
- Lägre statsbidrag vilket beror på färre elever på yrkesutbildningen än budgeterat, -114 tkr
- Högre intäkter för SMF- och Etableringskurser, +713 tkr
- Lägre personalkostnader än budgeterat vilket beror på vakant tjänst, +136 tkr
- Lägre kostnader för utbildning än budgeterat, 123 tkr
- Lägre kostnader för livsmedel +224 tkr
- Högre kostnader för inhyrd personal som hanterat annonsering men även vaktmästare på skolan, -335 tkr

- Annonskostnaderna någon högre än budget, vilket avser uppdatering av skolans hemsida, -69 tkr
- Lägre avskrivningskostnader än budgeterat, +105 tkr

### **Arbetad tid**

Antal ÅA är 23 stycken jämfört med 23 stycken samma period föregående år vilket är en förändring på -0,57%. På grund av vakant tjänst har verksamheten köpt in tjänst för hantering av annonsering.

1,05 tjänst är borttagen från personalbudgeten då tjänsten köps in externt och ligger under Tjänster för utbildning och kultur.

### **Investeringsredovisning**

Verksamheten har under året investerat för 130 tkr vilket avser inköp av datorer med tillbehör.

## **Verksamheten**

### **Allmän kurs, 1-3 år**

*Kurs för komplettering av grundskole- och/eller gymnasiebetyg samt möjlighet till förberedande högskolestudier (yrkeshögskolebehörighet och högskolebehörighet).* Studier i bland annat svenska, samhällskunskap, matematik, religion, naturkunskap, historia samt engelska. Arbetssättet präglas av ämnesvisa studier och även ibland övergripande projektstudier samt är periodiserat. Allmän kurs har även haft profilen extra träning i svenska språket, Allmän kurs Språkstöd.

Mål: 55 deltagare

Resultat: 58 deltagare på vårterminen och 64 på höstterminen

### **Hälsovägledarutbildning, 1 år (eftergymnasial kurs)**

*Utbildningen ger grundläggande kunskaper inom hälsa och friskvård ur ett biologiskt, psykologiskt och pedagogiskt perspektiv med syftet att förändra attityder och beteenden mot en bättre livsstil i samhället.* Innehållet i kursen är bland annat anatomi, fysiologi, kost och näringslära, beteende, träningslära, friluftsliv och massage. Arbetsformen varierar mellan teori och praktik, enskilda arbeten och grupparbeten, diskussioner, studiebesök och föreläsningar. Från och med läsår 2012/2013 finns möjligheter för certifiering till personlig tränare (PT) och kostrådgivare. Det är en kurs som går 11 veckor under sommaren. Det finns även möjlighet till vidare studier genom påbyggnadskursen "Praktisk friskvård, inriktning massage" som är en kurs på en termin. Från och med hösten 2021 så heter denna utbildning Hälsoinspiratör.

Mål: 22 deltagare

Resultat: 19 deltagare på vårterminen och 23 på höstterminen

### **Massagekursen**

Mål: max 16 deltagare

Resultat: 12 st

### **Certifieringskursen**

Mål: max 16 deltagare

Resultat: 9 st

### **IT-pedagogutbildning på distans, 1 år (eftergymnasial kurs)**

*Utbildningen förbereder för ett yrke som pedagog och utbildare inom informations- och kommunikationsteknik (IKT)-området för såväl individer som grupper. Innehållet i kursen är bland annat pedagogik och framförandeteknik, programapplikationer, publicering, datateknik, praktik samt valfri fördjupning. Arbetsformen varierar mellan teori och praktik, enskilda arbeten och grupparbeten, diskussioner, studiebesök och föreläsningar. Distanskursen har 10 träffar på skolan under året. Varje träff är på två dagar, fred-lörd, per månad. Kursen använder läroplattformen Google Classroom och Google+ där man kommunicerar flitigt mellan de fysiska träffarna.*

Mål: 20 deltagare

Resultat: 14 deltagare på vårterminen och 25 på höstterminen

### **Filmarbetarutbildningen, 1 år (eftergymnasial kurs)**

*Filmarbetarutbildningen är en förberedande grundutbildning för yrkesverksamhet som frilansare eller anställd inom filmbranschen, med inriktning på beställningsfilm och dokumentärt berättande. Kursen innehåller en blandning av dokumentärt och eget berättande och att dokumentera och producera för andra uppdragsgivare. Kursen hjälper studenten att hitta sin egen berättarröst och även att använda och anpassa den till uppdragsgivare. Kursen är användbar både för de som vill studera vidare vid högre filmutbildningar eller för de som vill få en grund för att jobba i branschen eller starta eget företag eller frilansa.*

Från och med hösten 2019 så erbjuder Tärna denna kurs på distans där kursen har samma upplägg som IT-pedagogutbildningen med träffar på skolan en gång per månad. Kursen använder sig av läroplattformen Google Classroom och Google+ där man kommunicerar mellan de fysiska träffarna.

Mål: 16 deltagare

Resultat: 15 deltagare på vårterminen och 23 på höstterminen

### **Skådespeleri mot film och radio 1 år (gymnasial kurs)**

*Utbildningen startade i augusti 2019. Utbildningen är för dem som vill lära sig allt om hur det är att jobba inom film och radio. Man kommer regelbundet få utmana och utveckla sina skådespelartalanger vid produktioner som görs på skolan. Man får träna sig i rollen som konstnärlig ledare vid kortare filmarbeten.*

Under utbildningen kommer man få producera radioteater inom ett flertal olika användningsområden som exempelvis podcast, ljudbok och barnproduktion. Man är regelbundet skådespelare i filmer som produceras på skolan. Under termin två får man producera en större mediaproduktion som examensarbete.

Målet med utbildningen är att skådespelarna ska få en inblick i hur det är att jobba inom media och att känna till och få verktyg för att skapa egna mediaproduktioner.

Mål: 14 deltagare

Resultat: 9 deltagare på vårterminen och 13 på höstterminen

### Filmutbildning, grundkurs 1 år (gymnasial kurs)

Kursen startade i augusti 2020 och jobbar i nära samarbete med Skådespelarutbildningen.

*Kursen för dem som kanske är skoltrötta och vill försöka komma igång med sina rutiner och studier samtidigt som de lär sig mycket inom sitt specialintresse. När man har gått klart kursen kan man söka till skolans Allmänna kurs och läsa klart behörigheterna.*

Mål: 6 deltagare

Resultat: 3 deltagare på vårterminen och 6 på höstterminen.

Friskvård/motion och Skapande verksamhet brukar finnas schemalagt varje vecka för alla deltagare på långa kurser. Och detta utövas i tvärgrupper. När det är friskvård så finns det cirka fem olika aktiviteter att välja på, till exempel promenad, fotboll, gymträning, yoga, spinning.

Skapande verksamhet kan vara till exempel bild, foto, textil, keramik, radioproduktion, friluftsliv, simning och yoga.

Under 2021 har skolan endast erbjudit Friskvård/motion vid cirka 10 tillfällen under hösten och då endast uteaktiviteter för de som har velat hänga på. Skapande verksamhet har blivit helt inställt.

### **Totalt långa kurser:**

I vanliga fall har verksamheten som mål att använda ca 85% av deltagarveckorna (ca 4 250 dv) till långa kurser och resten till korta kurser. Men eftersom skolan var tvungen att ställa om verksamheten under året och ställa in mycket av den planerade verksamheten på korta kurser, användes den största andelen deltagarveckor till långa kurser.

Mål: 4 250 dv (ca 85% av det totala antalet dv).

Resultat: 5 286 dv, varav Allmänna kursen står för 44% av de långa kursernas dv.

Om man räknar på det totala antalet deltagarveckor så står den Allmänna kursen för 41% av årets totala antal deltagarveckor.

### Allmän kurs-Akutsjukvård, 2 år (gymnasial kurs)

Folkbildningsrådet (FBR) beslutade om extra platser gällande yrkesutbildningar på folkhögskola i början av maj 2020 på grund av det rådande läget och att många därför blev arbetslösa. Tärna ansökte och fick 14 platser till Allmän kurs-Akutsjukvård. En utbildning som dels ger grundläggande behörighet till yrkeshögskola, dels kunskap inom de grundläggande vårdämnena. Kursen ska pågå i fyra terminer. Kursen startade hösten 2020.

Mål: 14 deltagare

Resultat: 15 deltagare på vårterminen och 10 på höstterminen

## Korta kurser (1-14 dagar)

Tärna folkhögskolas korta kurser planeras inom i första hand de ovanstående långa kursernas profiler: friskvård, IT, film och skrivande. Skolan anordnar i vanliga fall kortkurser på vardagar, som helgkurser och som sommarkurser. Under året erbjöd verksamheten endast kortkurser på kvällstid. Vecka 26 i juni och vecka 32 i augusti hade verksamheten sommarkursveckor då skolan erbjöd kurs inom foto, yoga och skrivande. Skolledningen hade satt ett tak på totalt 45 deltagare/vecka.

Mål: ca 750 dv (cirka 15% av det totala antalet dv)

Resultat: 399 dv

## **Totalt för långa och korta kurser:**

Årets resultat blev 5 658 deltagarveckor.

## Uppdragsutbildningar

Tärna arbetar med kompetenshöjning på flera olika nivåer. Verksamheten erbjuder skräddarsydda uppdragsutbildningar där omfattning och innehåll anpassas till uppdragsgivarens önskemål. 2021 ställdes detta in.

## **SMF, Studiemotiverande folkhögskolekurs**

Mål: 40 deltagare

Resultat: 66 deltagare

## Konferensverksamhet

Skolan erbjuder konferensverksamhet till kommuner, regioner och ideella föreningar.

Denna verksamhet ställdes helt in under året.

## Internat

Skolan har ett internat som erbjuder 44-46 platser till deltagare på de långa kurserna. Man bor i enkelrum med egen toalett och dusch. Rummen är möblerade med all nödvändig utrustning som till exempel säng, skrivbord, bokhylla och lampa. Förutom det så har Tärna konferensboende på 16 platser som verksamheten utnyttjar dels till konferenser, dels till kortkurser.

Mål-Antal boende, långa kurser: 40 st, Resultat: 33 st på våren, 38 st på hösten

Mål-Antal boende; korta kurser+IT-ped och Filmarbetare

Mål: 500 st (på grund av pandemin så har skolan inte haft några kortkursboende)

IT-ped+Filmarbetare: Resultat: 62 st

På grund av pandemin så har verksamheten inte haft några konferensboende.

Verksamheten mäter ovanstående faktorer löpande samt rapporterar dem vidare vid behov.

### **Läroplattform**

Tärna folkhögskola har från hösten 2020 helt gått över till att använda Google Classroom och Google+ och det fungerar mycket bra. Verksamheten har därför ganska lätt ställt om till fjärr- och distansundervisning när smittspridning av Covid har ökat. Både lärare och deltagare har klarat av det även om det under året ibland har kommit snabba beslut från skolledningen.

### **Redovisning per termin, enligt sammanställning av Folkbildningsrådet**

Sammanställning per termin av antal deltagare uppdelat på kön samt antalet deltagarveckor summerat på kursstyp. Se bilaga 1.

### **Skolgemensamma aktiviteter under 2021**

Skolan brukar anordna en mängd skolgemensamma aktiviteter under ett läsår. Det är en viktig del i deltagarnas vistelse på skolan. De kan då få nya insikter, värderingar och tankar och det är meningsfullt att dela upplevelser med andra.

Under 2021 ställdes samtliga sådana aktiviteter in.

När vårterminen avslutades 4/6 gjordes det på ett anpassat sätt där alla samlades i sina klasser på skolan vid olika tider och sedan åt lunch tillsammans.

Vid terminsavslutningen 17/12 samlades alla klasser i sina grupper på förmiddagen på skolan och sedan anordnade skolan en mindre jultallrik som intogs vid olika tider i matsalen.

### **Utvecklingsplan "Framtidens folkhögskola - Tärna folkhögskola 2030" Inledning**

Under hösten 2019 påbörjades ett arbete där verksamheten uppdaterade sin strategiplan, från 2016, och målet var att rikta blicken mot 2030. Utvecklingsplanen skulle gå hand i hand med den nya regionala utvecklingsstrategi som finns i Region Västmanland samt att skolan även skulle ha Agenda 2030 som utgångspunkt. Projektet hade också samhällets och medborgarnas behov 2030 i fokus. Arbetet med utvecklingsplanen gjordes i samarbete med den politiska nämnden samt med skolans personal. Det var ett intensivt arbete med utvecklingsplanen under hela 2021 med olika arbetsgrupper, workshops mm.

Arbetsgrupperna har identifierat olika mål från Agenda2030 samt från den regionala utvecklingsstrategin. Dessa mål kommer att genomsyra verksamheten, och löpande avstämmningar kommer att göras under ett verksamhetsår. Kultur- och folkbildningsnämnden fastställde den nya utvecklingsplanen 8 december 2020.

Verksamheten har under året fortsatt arbetet med att konkretisera den nya utvecklingsplanen genom att bland annat jobba i olika arbetsgrupper. Arbetsgrupperna består av personal från olika delar inom verksamheten.

## **Kompetensutveckling hos personalen**

Skolan följer regionens riktlinjer där det står att man ska göra en kompetensutvecklingsplan vid varje medarbetarsamtal. Detta dokumenteras skriftligt.

Det har dock blivit något färre kompetensinsatser under 2021 på grund av pandemin. Många inbokade och planerade fortbildningskurser blev inställda och/eller framskjutna. Detta år är det mest skolledningen som har uppdaterat sig genom att närvara digitalt på dagar som till exempel FSO, OFI och Region Västmanland har anordnat.

## **Statsbidrag med riktat behov och deltagarstöd**

Verksamheten använder sig inte av extra statsbidrag från Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) utan skolan har omprioriterat och anställt personal som till exempel har ansvar för det socialpedagogiska stödet. Verksamheten har kurator, SYV samt socialpedagog anställda som är riktade till långa kurser och SMF.

## Systematiskt kvalitetsarbete

|                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Planeringsdagar</b> , juni o augusti                         | Planering av läsåret, temadagar, möten, fortbildning, utvärdering och uppföljning                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Terminsstart</b> (dvs varje gång nya deltagare börjar)       | Information om studeranderättsliga frågor, policydokument, påverkansformer, gruppen – gemensamma regler                                                                                                                                                                                                                    |
| Veckovisa <b>Måndagsmöten</b>                                   | Fungerar som ett kort möte med information och sammanfattning av kommande veckan                                                                                                                                                                                                                                           |
| <b>Lärarråd</b>                                                 | Pedagogiska råd, planering och uppföljning av kursutvärderingar, genomförande av utvärdering i slutet av varje termin, resultat och handlingsplaner. Deltagarna studieplanering samlas i ett gemensamt underlag, rutiner för behörighetsgivning uppdateras och följs upp.                                                  |
| <b>Studerandevårdmöte</b>                                       | Återkommande möten då lärare och skollledning går igenom till exempel närvaro, individuella studieplaner                                                                                                                                                                                                                   |
| <b>Omdömeskonferenser</b>                                       | Gemensamma riktlinjer för arbetet, underlag och dokumentation                                                                                                                                                                                                                                                              |
| <b>Admin.gruppen</b>                                            | Rutiner för antagning, intyg, rapportering, arkivering                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Kursmöten för respektive utbildning</b>                      | Kontinuerligt, frågor skickas vidare till andra kurser, ledning eller externa parter, dokumentation. Handlingsplaner för ärenden, som inte kan åtgärdas omedelbart                                                                                                                                                         |
| <b>Kursråd</b>                                                  | Kontinuerligt, här lyfts frågor av skolgemensam art. 2 representanter från varje klass, en lärare från varje utbildning, husmor samt en från skolledningen                                                                                                                                                                 |
| <b>Klassråd</b>                                                 | Varje vecka, frågor som gäller klassen                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Internatmöte</b>                                             | Frågor för alla som bor på internatet. Husmor är ordförande                                                                                                                                                                                                                                                                |
| <b>Mentorssystem</b>                                            | Alla deltagare har en mentor som har löpande kontakt med deltagaren. Sedan finns även stöd av kurator, SYV och socialpedagog.                                                                                                                                                                                              |
| <b>Facklig samverkan</b>                                        | Skollledning och de olika fackliga ombuden har 2021 haft facklig samverkan vid behov.                                                                                                                                                                                                                                      |
| <b>Personalmöte</b>                                             | Kontinuerligt för all personal. Frågor av skolgemensam art lyftes och planeras                                                                                                                                                                                                                                             |
| <b>Skollledning (rektor, biträdande rektor och servicechef)</b> | Medverkar i omdömeskonferensen och kontrollerar behörighetsgivning<br>Följer upp antagningsarbete<br>Ansvarar för intyg<br>Ansvarar för rapportering till extern part<br>Ansvarar för arkivering<br>Medarbetarsamtal på hösten, lönesamtal på våren enligt kollektivavtal<br>Samråd med enskilda medarbetare och deltagare |
| <b>Utvärdering i december och maj</b>                           | Utvärdering görs vid varje terminsavslut                                                                                                                                                                                                                                                                                   |

**Grön text** = Forum där deltagarna har möjlighet att påverka sin tid på skolan.

Skolans kvalitetsarbete har genomförts mot de uppsatta målen som finns i verksamhetsplanen samt i strategiplanen. Uppföljning sker vid delårs- och årsbokslut.

Kursplanerna för de olika utbildningarna går hand i hand med de riktlinjer som Folkbildningsrådet och Regionen har och som är verksamhetens mål.

Respektive utbildning gör utvärderingar vid varje terminsslut och skolan har ett mentorssystem där mentorn har löpande samtal med deltagarna under studietiden.

Skolan gör en större digital utvärdering i december och i slutet av maj. I maj deltog skolan i den nationella så kallade Folkhögskoleenkäten som görs varje år.

## Utvärdering för 2021

### *Utvärderingar av verksamheten*

Verksamheten genomför utvärderingar med deltagare som studerar på långa kurser, dels återkommande på respektive kurs, dels genom en skriftlig enkät som genomförs vid varje terminsslut, i december och i maj.

### Vårterminen 2021

I maj deltog skolan i den nationella så kallade Folkhögskoleenkäten som kommer att göras i maj varje år. Det var första gången som man genomförde denna enkät. Nedan följer ett utdrag från resultatet.

Svarsfrekvens: 63 (av ca 100)

- 69% anger att studierna på Tärna generellt har ökat deras kunskaper.
- 59% tycker att studierna på skolan har ökat deras möjligheter att studera vidare.
- 56% tycker att de har fått bättre självförtroende.
- 54% har blivit bättre på att samarbeta.
- 56% känner att de har blivit en del av en gemenskap.
- 46% har fått inspiration att studera vidare på högskola/yrkeshögskola.
- 49% vill arbeta vidare med det som utbildningen handlar om.
- 72% har fått inspiration att fortsätta jobba med den personliga utvecklingen.
- 69% har fått inspiration till att fortsätta lära sig nya saker.

De flesta deltagarna tycker att Tärnatiden har inspirerat dem till fortsatta studier. Det har varit bra att komma in i skolmiljön igen. Målen med studier har blivit tydligare.

### Övriga kommentarer:

*”Man möts varenda dag av positivitet och glädje. Otroligt proffsiga, engagerade lärare och lyssnar på varenda elev.”*

*Man upplever att den personliga utvecklingen varit stor och man vuxit med olika uppgifter.*

*“Gällande hanteringen av pandemin har Meet fungerat jättebra och att lärarna varit flexibla med undervisning på plats och distans.”*

### Höstterminen 2021

I december skapade skolan en egen enkät i Google. Resultat från den övergripande enkäten som skickades ut via mail till samtliga studerande.

Svarsfrekvens: 67 (av ca 100)

- 97% anger att de alltid eller oftast blir väl bemötta av personalen på skolan.

Deltagarna värdesätter högst:

1. Att nå studiemålen (60%)
2. Få en nystart i livet (52%)
3. Att känna gemenskap (51%) Flera svar möjliga!

*”Alla lyssnar och man får vara med och påverka sina studier. Man lär sig mycket av alla man möter, även andra elever”*

*”Att man får vara den man är. Inga fördomar”*

*”Det jag värdesätter mest med Tärna Folkhögskola är människorna jag träffat här och den nära relationen som man bildat till så många på så kort tid. Känslan av att känna sig accepterad och få vara sig själv. Att få ha så kul och skratta så mycket varje dag”*

*”Gemenskap och frihet. Började på Tärna för att få utforska mina intressen, vilket jag har fått. Har fått lära mig en massa nytt och uppskattat all min tid här. Efter ett år med distansundervisning under 2020 är internatlivet en välkommen förändring där man får umgås med folk mest hela tiden”*

*”Att få en nystart i livet, för att jag känner att jag behöver det”*

- 73% anger att de har lättare att ta till sig studierna på Tärna, jämfört med tidigare skolor.

*”Bra förutsättningar och lärare som finns lätt tillgängliga”*

Region Västmanland genomför regelbundet, ungefär vartannat år, en medarbetarenkät som vänder sig till alla anställda inom regionen. Hösten 2021 valde regionen att göra en medarbetarenkät. Tärna hade en hög svarsfrekvens, 95 %, och fick över lag ett godkänt resultat. Resultatet på enkäten visade att skolan bör bland annat jobba med att tydliggöra målbilden, samt begreppet medarbetarskap. Detta arbete har startat så smått och kommer att fortsätta under 2022. Arbetet görs i samarbete med hela personalen.

## Risk- och väsentlighetsanalys

### Identifiering av händelser

Interna och externa händelser som kan påverka folkhögskolans möjligheter att nå sina mål identifieras och redovisas till den politiska nämnden vid sex tillfällen per år. Dessa rapporter skall innehålla en beskrivning av väsentliga och kritiska händelser inom verksamheten gällande till exempel kvalitet, ekonomi och medarbetare. På så sätt är risk- och väsentlighetsanalysen systematiserad och dokumenterad.

### Riskbedömning och åtgärder

När en intern eller extern händelse har identifierats görs en riskanalys med utgångspunkt från deras sannolikhet och konsekvens för verksamheten. I skyddsronerna (både den fysiska och psykiska) identifieras risker och händelser värderas och processas i alla personalgrupper, vilket resulterar i åtgärdsplaner. Dessa planer samverkas därefter med berörda

personalgrupper.

#### *Riskbedömning arbetsmiljö*

Årliga medarbetarsamtal genomförs. Risker rapporteras till den berörda personalgruppen. Handlingsplaner skapas och följs upp av den berörda personalgruppen. Verksamheten gör en gång per år en rond enligt mall som Region Västmanland har. Då inbjuds även någon representant från deltagarna.

#### *Riskåtgärder*

Ledningen i samråd med arbetsledare och den berörda personalgruppen väljer vilka åtgärder som ska vidtas för att undvika eller reducera riskerna inom samtliga perspektiv.

## **Organisation**

**Jämställdhetsarbete och jämställdhetsintegrering** Region Västmanland har en jämställdhetspolicy. (*Beslutad Landstingsfullmäktige 2009-02-18.*) Se bilaga 2.

Regionen har även en jämställdhetsplan med riktlinjer. (*2016-02-29*)

Syftet med policyn:

”Landstinget ska vara en arbetsplats där män och kvinnor har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Lika villkor och förutsättningar för kvinnor och män är en grundläggande värdering i landstinget. Landstinget som arbetsgivare ska erbjuda en balans mellan arbete, fritid och familj, genom att ha en arbetsorganisation och arbetstider som underlättar detta.”

I riktlinjerna står:

”Landstinget Västmanland ska vara en jämställd arbetsplats som ger kvinnor och män likvärdiga villkor och möjligheter i yrkeslivet. Jämställdhet handlar om värderingar och förhållningssätt. Ett gott jämställdhetsarbete uppnås genom att jämställdheten integreras i verksamhetens arbete. Jämställda arbetsplatser inom landstinget ger förutsättningar för en mer jämställd och även jämlik vård.

Syftet med jämställdhetsplanen är att främja kvinnors och mäns lika rätt ifråga om villkor, rättigheter och möjligheter i Landstinget Västmanland.”

Som regionfolkhögskola så följer vi Regionens jämställdhetspolicy samt jämställdhetsplanen. Region Västmanland gör olika uppföljningar som har med området att göra, till exempel vid nyanställningar.

## **Region Västmanlands hållbarhetsstrategi**

Region Västmanland beslutade hösten 2019 om en hållbarhetsstrategi där man under målområde 2 som handlar om mänskliga rättigheter skriver:

”Region Västmanland ska alltid utgå från alla människors lika värde och vi ansvarar för att människor ges möjlighet att ta del av sina rättigheter inom våra verksamheter. En viktig faktor för den enskilde individens livskvalitet är god samverkan mellan regionens olika verksamheter. För att ge alla förutsättningar för en god livskvalitet behöver vi minska ojämlikhet. Då krävs kunskap inom organisationen om strukturella ojämlikheter, vilka sårbara

grupper som finns och deras särskilda behov. Vi ska särskilt beakta barnets rättigheter, samt rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nationella minoriteter. Arbetet med bland annat jämställdhetsintegrering, hbtq och frågor som rör funktionsnedsättning och våld ska fortsätta utvecklas i vår organisation. Flickor och pojkar, kvinnor och män samt ickebinära ska ges samma förutsättningar och möjligheter.” Detta främjar mål 5 och mål 10 i Agenda2030. Se bilaga 3.

### **Aktiviteter och mål**

Rutiner om hur skolan arbetar med jämställdhet har syfte att

- stödja skolans jämställdhetsarbete
- stödja skolans hållbarhetsarbete

Tärna folkhögskola har, som en naturlig del i det vardagliga arbetet, som mål att kunskapen och medvetenheten om genus- och jämställdhetsfrågor samt mänskliga rättigheter hos både medarbetare och studerande ska finnas. För att uppnå detta så har skolan löpande utbildning/diskussioner inom området vid personaldagar, föreläsare inom ämnet för deltagarna samt mentorsamtal varje termin där verksamheten tar upp frågan.

Skolledningen upplever att kunskapsnivån inom ämnet är hög bland lärarna och att det används som en naturlig del i undervisningen.

Skolan har genom den nya utvecklingsplanen lyft fram två mål i Agenda2030 som har med jämställdhetsarbete och mänskliga rättigheter att göra; **5 - Jämställdhet**, **10 - Minskad ojämlikhet**. Dessa mål, tillsammans med de tre övriga identifierade målen från Agenda2030 mål **3**, **4** och **12**, kommer verksamheten att utgå från när skolan planerar en aktivitetsvecka varje månad då verksamheten lyfter ett eller flera mål från Agenda2030 som ska synliggöras. Mer information om detta finns i årsredovisningen.

### **Skolan**

Tärna har totalt 25,1 tjänster i sin personalbudget. Tjänsterna är uppdelade i tre delar; administration, utbildning och service. Administrationen har 3,8 tjänster, långa och korta kurser har 12,25 tjänster och serviceenheten har 9,05 tjänster.

Administrationen består av rektor, servicechef, biträdande rektor, administratör.

Utbildning består av pedagogisk personal för långa och korta kurser, samt kurator (20%), SYV (20%), socialpedagog/resurspedagog (20%) och biblioteksansvarig (20%).

Service består av husmor/internatföreståndare, kockar, städpersonal, vaktmästare systemtekniker, kortkursansvarig och receptionist samt utrymme för extra personal.

### **Lärartjänster och övriga tjänster kopplade till långa kurser**

Skolan har 2021 totalt haft 12,25 helårstjänster exklusive förstärkning eller språkstöd + tolk, fördelade på 6,25 helårstjänster exklusive förstärkning på den allmänna kursen och 5,00 på skolans profilkurser samt 1,0 på kortkurser. Det ger ett medelvärde på totalt 2,25 helårstjänster på långa kurser på 1000 dv.

## Kultur- och folkbildningsnämnden

Från och med november 2018 tillhör skolan Regionens Kultur- och folkbildningsnämnd. 2021 års nämnd har bestått av:

|                              |                     |
|------------------------------|---------------------|
| Agne Furingsten (L)          | Ordförande          |
| Lena Johansson (S)           | 1:e vice ordförande |
| Stephanie Bruksgård (M)      | 2:e vice ordförande |
| Hans Eric Johansson (S)      | Ledamot             |
| Indi Persson (C)             | Ledamot             |
| Eva Axelsson (KD)            | Ledamot             |
| Per Blomström (SD)           | Ledamot             |
|                              |                     |
| Thommy Södergård Åkesson (S) | Ersättare           |
| Carina Vallin (S)            | Ersättare           |
| Maria Vallgren Eriksson (L)  | Ersättare           |
| Hamse Omar (C)               | Ersättare           |
| Johan Widén (M)              | Ersättare           |
| Stefan Oszák Bengtsson (M)   | Ersättare           |
| Sven Fallgren (SD)           | Ersättare           |

## Deltagarfrågor

Skolan har inplanerade möten med våra deltagare var fjärde vecka. Då har skolan internatmöte och kursråd. Husmor är ordförande på **internatmötet** och servicechefen är också med samt alla boende på internatet. Man pratar om sådant som gäller internatet. **Kursrådet** har två representanter från varje klass och sedan kursansvarig på samtliga utbildningar, husmor samt någon i skolledningen. Mötet tar upp skolgemensamma angelägenheter. Varje klass har **klassråd** en gång per vecka där man diskuterar sådant som gäller klassen. (De olika mötena finns i tabellen på sidan 13 i detta dokument.)

På Tärnas hemsida finns en länk, *För kursdeltagare*, där Tärna har information om studieekonomi, internatet, högskolebehörighet, behörighet till yrkeshögskola, studieomdöme, vad folkhögskola är, riktlinjer för antagningskriterier samt skolans riktlinjer.

Verksamhetens riktlinjer, ”Riktlinjer för Tärna folkhögskola”, innehåller handlingsplaner för; Ordningsregler, Kränkande särbehandling och diskriminering, Varning eller avskiljande av studerande, Utvärdering av skolans utbildningsverksamhet, Krissituationer, Närvaro samt Rättigheter på folkhögskola. Under denna länk finns det även riktlinjer för antagning till långa kurser.

Skolan gör utvärdering med samtliga deltagare på långa kurser vid varje terminsavslut i december och i maj.

## Sammanfattning

Tärna folkhögskola har en väl fungerande verksamhet som genom den unika utbildningsformen folkhögskola kompletterar övriga utbildningsverksamheter som finns i samhället. Verksamheten under 2021 blev också, precis som 2020, speciell på grund av Coronapandemin. Men skolledningen tycker att verksamheten har klarat året bra och all

personal har visat en mycket lösningsinriktad sida där alla hade som fokus att deltagarna på långa kurser skulle nå sina studiemål trots den situation som blev.

Skolan kan beskrivas som bra och uppskattad med en hög måluppfyllelse avseende utbildningskvalité och deltagarnöjdhet. Tärna folkhögskola har en stabil och professionell medarbetarstab som i hög grad bidragit till ett gott resultat. Ett litet orosmoln har varit ekonomin då inte skolan har fått uppräknat anslag från Region Västmanland under drygt 10 år. Det i kombination med sparkrav under 2020-2022 samt högre lärarlöner har gjort att det har varit mer kärt med ekonomin. Glädjande är dock att regionen har beslutat att göra en uppräkning 2022.

En av folkhögskolans stora utmaningar är att erbjuda vuxenutbildning till människor med låg utbildningsbakgrund och skapa förutsättningar för deras fortsatta lärande. Tärna folkhögskola kan konstatera att många av våra deltagare upplever sina studier som meningsfulla och att studierna gjort dem bättre rustade för att gå vidare i livet. För många betyder det att de fått behörigheter för vidare studier. Skolan gläds också över att de som fullföljt de yrkesinriktade utbildningarna har goda chanser till jobb efter avslutad utbildning.

Tärna folkhögskola strävar efter att behålla en hög utbildningskvalité och samtidigt vara flexibel och anpassningsbar för att kunna möta framtida utmaningar och behov. En förutsättning för detta är att verksamheten också i fortsättningen kan rekrytera kvalificerad och kompetent personal och erbjuda ett utbildningsutbud som lockar deltagare från såväl Västmanland som övriga Sverige.

Verksamhetens framtida utmaningar är:

- Bibehålla och utveckla det goda varumärket "Tärna folkhögskola". Skolan ska bedriva attraktiv folkbildning vilket ska genomsyra hela verksamheten.
- Arbeta praktiskt med utvecklingsplanen som riktar blicken mot 2030 och det behov som kommer att finnas i samhället och för individen. Utgångspunkt är bland annat Agenda 2030 samt den Regionala utvecklingsstrategin som finns i Region Västmanland.
- Arbeta aktivt med samhällets olika aktörer inom utbildning och arbetsmarknad.
- Använda en tydlig plan för marknadsföring för skolans olika verksamheter.
- Starta och utveckla samarbete med Vård- och Omsorgcollege i Västmanland.
- Skolan har deltagare som har olika neuropsykiatriska diagnoser. Därför måste personalen fortbilda sig löpande inom detta så att Tärna kan ge dessa deltagare den stöttning och undervisning som de behöver för att lyckas.
- Uppfylla antal deltagarveckor.
- Nå de ekonomiska målen.

Sala 2022-05-04

Margareta Wistrand  
Rektor/Verksamhetschef Tärna folkhögskola

## Bilaga 1 - Folkhögskolornas statistikrapport, sammanställning enligt Folkbildningsrådet

[illegible]

---

## Jämställdhetspolicy

---

### SYFTE

Landstinget ska vara en arbetsplats där män och kvinnor har samma rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Lika villkor och förutsättningar för kvinnor och män är en grundläggande värdering i landstinget. Landstinget som arbetsgivare ska erbjuda en balans mellan arbete, fritid och familj, genom att ha en arbetsorganisation och arbetstider som underlättar detta.

---

### PRINCIPER

Jämställdhetsperspektivet ska beaktas i alla frågor och beslut som rör anställningsvillkor, arbetsmiljö, rekrytering, lönesättning och utvecklings-möjligheter.

Jämställdhetsarbetet ska vara integrerat på varje arbetsplats och i allt samverkansarbete och genomsyra all verksamhet inom landstinget.

Ingen medarbetare ska utsättas för trakasserier på grund av kön.

Löneskillnader beroende på kön ska inte förekomma. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter till utveckling och befordran i arbetet.

---

### ANSVAR

Chefer på alla nivåer ansvarar för att jämställdhetspolicyn är känd och förankrad bland medarbetare.

Alla medarbetare har ett eget ansvar att medverka i jämställdhetsarbetet och motverka diskriminering och trakasserier.

---

### INTERN REFERENS

Denna policy är beslutad av Landstingsfullmäktige 2009-02-18 §15, LTV080750.

2020–2030

# Region Västmanlands hållbarhetsstrategi





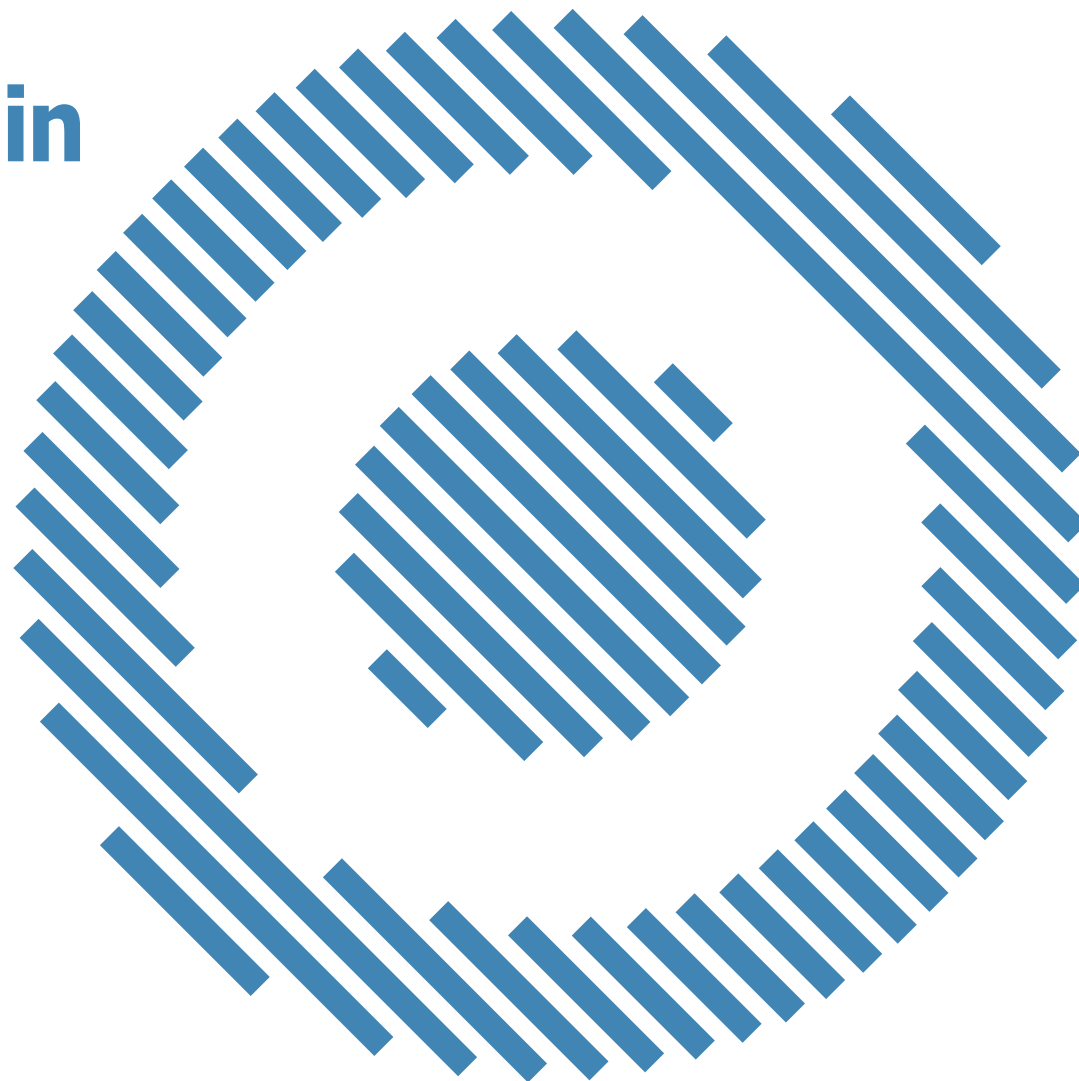
# Region Västmanlands åtagande för att nå en hållbar utveckling

En ansvarstagande och livskraftig region för framtiden

Vägen till ett hållbart samhälle är en förändringsprocess där både naturens resurser och mänskliga förmågor nyttjas medvetet och balanserat. Region Västmanland är en betydande aktör i arbetet för att nå de globala (Agenda 2030), nationella och regionala målen för hållbar utveckling. Detta förutsätter ett engagerat ledarskap som agerar långsiktigt och sektorsövergripande, samtidigt som det är flexibelt och snabbt kan hantera ändrade förhållanden. Hållbarhetsstrategin är övergripande för att integrera hållbarhet i hela Region Västmanlands verksamhet och kärnprocesser där vi främjar nya arbetssätt och modiga lösningar. Ett sätt är att öka digitaliseringen i organisationen, ett annat är att arbeta med cirkulär ekonomi.

# Om hållbarhetsstrategin i styrprocessen

Hållbarhetsstrategin är ett styrande dokument som tydliggör vårt arbetssätt gentemot Agenda 2030 och anger inriktningen för hur Regionen (som organisation) vill arbeta och bli uppfattad i hållbarhetsfrågor. Hållbarhetsstrategin integrerar arbetet med Agenda 2030 i regionens ordinarie styrning. Strategin innehåller långsiktiga inriktningsmål som är relevanta för samtliga förvaltningar och verksamheter - inriktningsmålen är unika för strategin men har hänvisningar till mål som finns framtagna i våra övriga styrande dokument. Tillsammans ger dessa mål ger en samlad bild av Region Västmanlands hållbarhetsarbete. Vår löpande uppföljning inom hållbarhetsområdet kommer löpande att utvecklas och under tiden följs målområde 1, 2 och 3 under årsredovisningen och målområde 4 enligt RUS. Genom sin hållbarhetsstrategi tar Region Västmanland ansvar för att den egna organisationens verksamhet bidrar till en hållbar utveckling i länet, utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS). Hållbarhetsstrategin är en del av arbetet för att nå Regionens vision som lyder *"Vi växer hållbart och sätter hälsan främst. Vi skapar möjligheter och modiga lösningar. Vi ger förutsättningar för utveckling i en levande demokrati (...) Vi är livskraft för framtiden. Vi är Västmanland"*.





# Region Västmanlands roll och bidrag till att nå de globala målen i Agenda 2030

Världens stats- och regeringschefer antog i september 2015 Agenda 2030, som innehåller 17 globala mål som till år 2030 ska leda till en hållbar och rättvis framtid. Dessa mål innebär bland annat att utrota fattigdom och hunger, förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, uppnå jämställdhet och egenmakt för alla kvinnor och flickor samt säkerställa ett varaktigt skydd för vår planet och dess naturtillgångar. De globala målen riktar sig till alla världens länder och det finns ett gemensamt ansvar att arbeta för att nå dem. Regeringen har uttryckt att Sverige ska vara ledande i genomförandet av Agenda 2030 och att hållbar utveckling ska vägleda all politik fram till 2030.

För Region Västmanland är en hållbar utveckling en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra

kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. De tre dimensionerna av hållbar utveckling innebär för regionen följande:

## Ekologisk hållbarhet - Vår grundförutsättning

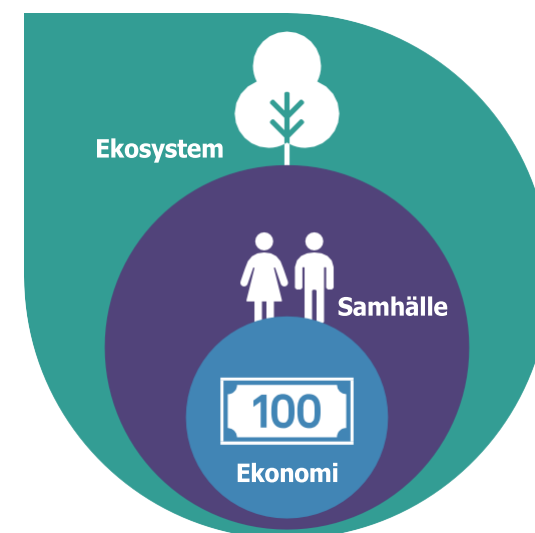
Vi hushållar med resurserna för minskad klimatpåverkan och god närmiljö

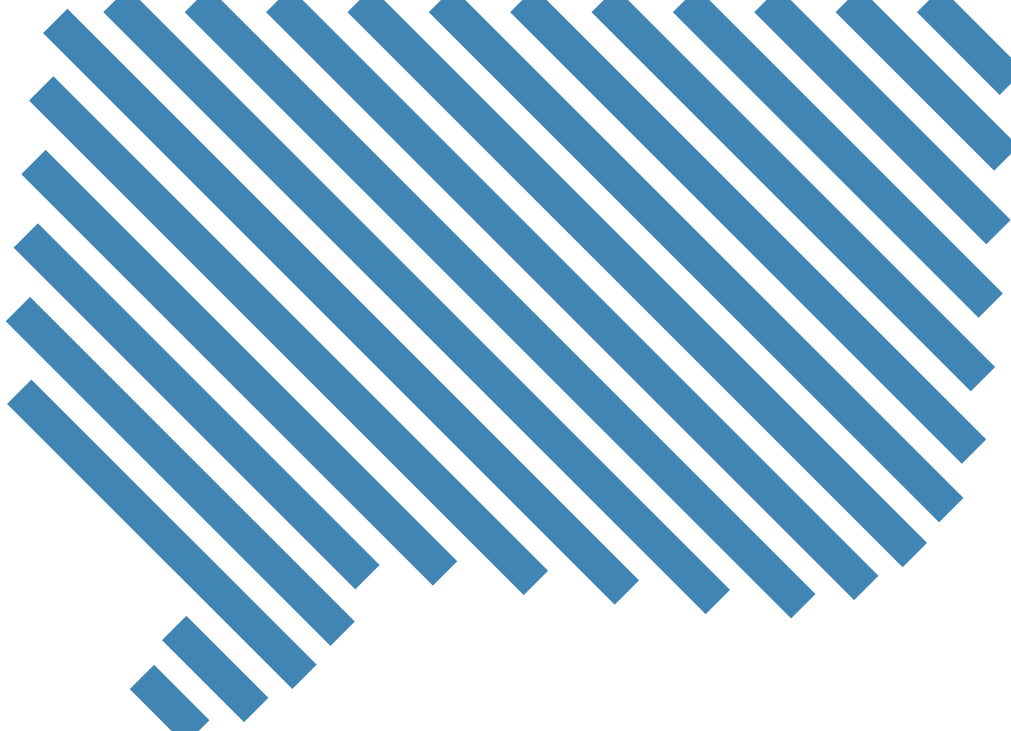
## Social hållbarhet - Vårt övergripande mål

En god och jämlik hälsa; Nöjda invånare i en attraktiv region  
Stolta och engagerade medarbetare samt uppdragstagare

## Ekonomisk hållbarhet - Vårt verktyg

Stark och uthållig ekonomi; Effektiv verksamhet av god kvalitet



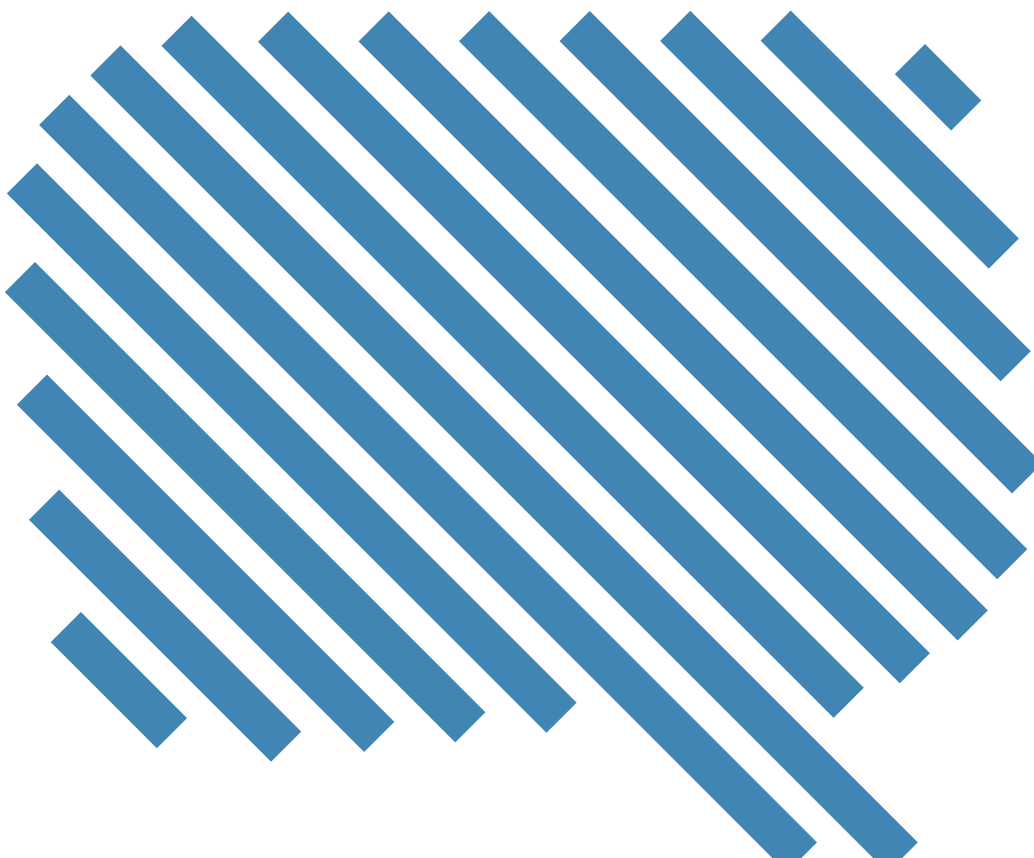


# Kommunikation och nya arbetssätt

För att öka kännedomen och kunskapen om hållbar utveckling, liksom att bibehålla och öka innovation, engagemang och förändrade beteenden i riktning mot hållbarhet behöver vi fokusera på att integrera digitalisering som verktyg samt att öka vår egen interna kommunikation om Agenda 2030.

# Samverkan, delaktig- het och dialog

Gällande genomförande betonar Agenda 2030 "nödvändigheten av alla samhällsaktörers delaktighet och att genomförandet är ett gemensamt ansvar. Agendan förutsätter förändrade förhållningssätt och beteenden på både individ- och samhällsnivå. Att utveckla och skapa former för dialog för att säkerställa bredd och långsiktighet behöver vara en del av arbetet med att genomföra agendan". Åtgärderna kräver resurser och samverkan inom Regionens verksamheter, länets andra aktörer och tillsammans med Västmanlands invånare - Målgrupperna i frågor som berörs ska ges möjlighet att vara delaktiga inom ramen för Regionens arbete med invånardialog.



# Region Västmanlands prioritering av de globala målen

Under 2018 har genomförts en analys om hur Region Västmanland kärnuppdrag bidrar till de globala målen i Agenda 2030 och kartlagt vårt bidrag utifrån tre begrepp:

- Centrala globala mål dvs. mål och delmål som är direkt kopplade till Regionens verksamheter och där vi har störst påverkan (och där vi kan påverkas) 3, 5, 8, 10, 11 och 13. Dessa mål är grundstenarna i denna strategi.
- Betydande globala mål dvs. mål och delmål där Region Västmanland har en viss påverkan men det finns ingen direkt koppling till kärnuppdragen 4, 7, 9, 12, 16 och 17
- Generella globala mål dvs mål och delmål som är intressanta för Region Västmanland men där vi inte har specifika aktiviteter. Ingår mål 1, 2, 6, 14 och 15

Varje prioriterat område bidrar till att uppfylla ett eller flera av de globala hållbarhetsmålen. Detta förtydligas med hjälp av de internationellt antagna Agenda 2030 symbolerna.



## Målnråde 1

# I Region Västmanland främjar vi en god livsmiljö och hälsa

Inom Region Västmanland vill vi erbjuda länets invånare en god hälso- och sjukvård där vi sätter fokus på hälsofrämjande och sjukdomsförebyggande insatser. Invånarna i Västmanland ska kunna leva ett hälsosamt liv utifrån sina förutsättningar. För att detta ska bli vår verklighet behöver vi vara redo för framtida utmaningar och ta tillvara de utvecklingsmöjligheter som ny forskning och teknologiska framsteg ger.

Agenda 2030 betonar att det som påverkar människorna har inverkan på miljön och klimatet och tvärtom. Genom miljö- och klimatarbetet tar regionen ansvar för att minska påverkan på planeten och bidrar till en renare miljö. Det ger hälsosammare livsbetingelser för västmanlänningarna. Vi hushåller både med de gemensamma resurserna i verksamheten och planetens resurser för att främja en hållbar utveckling.

Inriktningsmål 1: Vi skapar förutsättningar för en god och jämlik hälsa och har en innovativ, effektiv och tillgänglig hälso- och sjukvård med delaktighet och prevention som utgångspunkt.

Inriktningsmål 2: Vi minskar miljö- och klimatpåverkan från egen verksamhet och anpassar den för ett förändrat klimat. Vi tillämpar principer för cirkulär ekonomi.

Målnrådet relaterar till följande hållbarhetsmål i Agenda 2030:

**3** GOD HÄLSA OCH  
VÄLBEFINNANDE



**13** BEKÄMPA KLIMAT-  
FÖRÄNDRINGARNA



## Målområde 2

# I Region Västmanland står mänskliga rättigheter i centrum

Region Västmanland ska alltid utgå från alla människors lika värde och vi ansvarar för att människor ges möjlighet att ta del av sina rättigheter inom våra verksamheter. En viktig faktor för den enskilde individens livskvalitet är god samverkan mellan regionens olika verksamheter. För att ge alla förutsättningar för en god livskvalitet behöver vi minska ojämlikhet. Då krävs kunskap inom organisationen om strukturella ojämlikheter, vilka sårbara grupper som finns och deras särskilda behov. Vi ska särskilt beakta barnets rättigheter, samt rättigheter för personer med funktionsnedsättning och nationella minoriteter. Arbetet med bland annat jämställdhetsintegrering, hbtq och frågor som rör funktionsnedsättning och våld ska fortsätta utvecklas i vår organisation. Flickor och pojkar, kvinnor och män samt ickebinära ska ges samma förutsättningar och möjligheter.

Inriktningsmål 1: Vi motverkar all form av diskriminering och kränkande behandling utifrån kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnicitet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Inriktningsmål 2: Vårt bemötande och vår kommunikation präglas av normmedvetenhet, tillgänglighet och inkludering.

Inriktningsmål 3: Vi har ett medvetet barnrättsperspektiv i våra verksamheter och utgår från barnets bästa i frågor som direkt eller indirekt berör barn.



Målområdet relaterar till följande hållbarhetsmål i Agenda 2030:

5

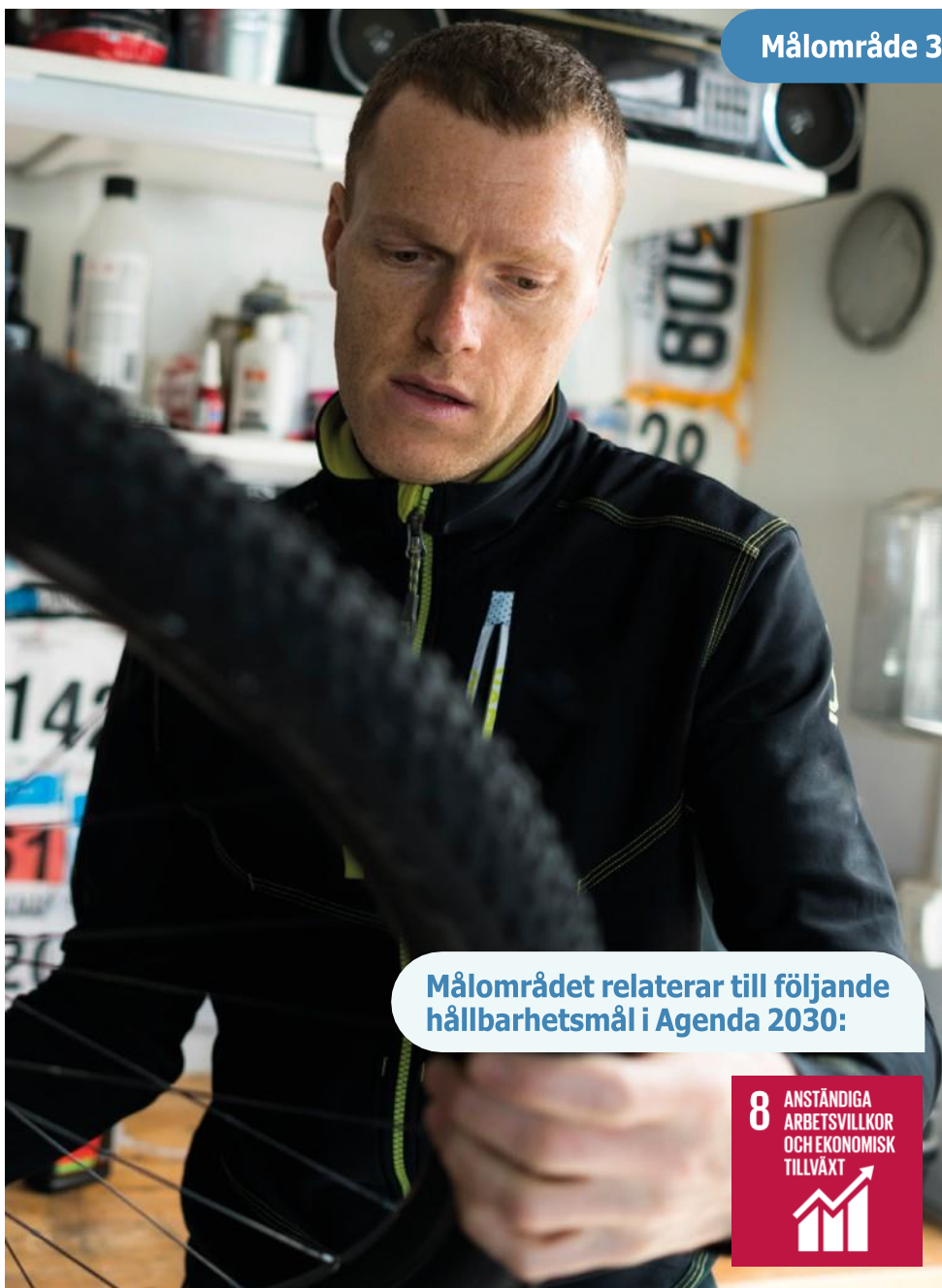
JÄMSTÄLLDHET



10

MINSKAD  
OJÄMLIKHET





### Målområde 3

Målområdet relaterar till följande  
hållbarhetsmål i Agenda 2030:



# I Region Västmanland arbetar vi ansvarsfullt och resurssmart

Region Västmanland är en arbetsplats där våra medarbetare ska trivas och utvecklas. Region Västmanland prioriterar därför sitt arbetsmiljöarbete: att medarbetarna trivs, känner sig trygga och säkra och mår bra är en förutsättning för att kunna erbjuda invånarna en effektiv verksamhet av bra kvalitet. Region Västmanland strävar dessutom efter värdiga arbetsvillkor genom att påverka och ställa krav på de företag som vi investerar i och köper varor och tjänster av. En hållbar upphandling är betydelsefullt för att tillgodose krav på såväl ekonomisk som social och ekonomisk hållbarhet.

God ekonomisk hushållning skapas genom att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt sätt med stabil finansiering som grund. Det är en förutsättning för att i framtiden ge invånarna god hälso- och sjukvård samt regional utveckling. Region Västmanland är en ansvarsfull investerare som tar hänsyn till långsiktigt hållbar utveckling vid investeringar. Investering tillåts inte i företag som uppenbart bryter mot kraven i de internationella konventioner som Sverige har undertecknat. Regionen undviker placeringar i företag/företagsgrupper där en del av omsättningen kommer från produktion av tobak eller tobaksprodukter, alkoholvaror, pornografi eller vapen.

Inriktningsmål 1: Vi är en attraktiv arbetsgivare som verkar för att skapa förutsättningar för ett hållbart arbetsliv.

Inriktningsmål 2: Vi tillämpar principerna för god ekonomisk hushållning och hushåller med regionens resurser.

Inriktningsmål 3: Vi har en hållbar finansförvaltning, investerar ansvarsfullt och ställer hållbarhetskrav i upphandlingar.

## Målområde 4

# I Region Västmanland leder vi arbetet med att utveckla ett Hållbart Västmanland

Inom Region Västmanland främjar vi en hållbar utveckling av städerna och samhället i länet. Vårt arbete inom området samhällsplanering är grundläggande för att skapa ett attraktivt län för de som bor och verkar här. Vi har ett ansvar för länets infrastruktur (kollektivtrafik, transport och bredband) och verkar för likvärdig tillgång till bra kommunikationer, bostäder och digitala lösningar som är viktig för länets utveckling. Dessa frågor är avgörande för Regionens fortsatta arbete för ett hållbart Västmanland.

Genom sitt regionala utvecklingsuppdrag har Region Västmanland ansvar för att leda arbetet med att utveckla ett Hållbart Livskraftigt Västmanland utifrån den regionala utvecklingsstrategin (RUS) som stärker hela länets utveckling på ett miljömässigt, ekonomiskt och socialt hållbart sätt. Syftet med strategin är att fortsätta utveckla Västmanland till ett konkurrenskraftigt och attraktivt samhälle för alla - En plats där man vill bo, leva och verka, etablera företag eller besöka. Den regionala utvecklingsstrategin vilar på de 17 globala målen i Agenda 2030 och möter därför utmaningarna med hållbara lösningar.

Se inriktningsmål ur den regionala utvecklingsstrategin.



**Målområdet relaterar till följande hållbarhetsmål i Agenda 2030:**





Livskraft för framtiden